

tipa, in spozna, kakošne so reči, — gorke ali merzle, vlažne ali suhe, terde ali mehke, gladke ali rapove, težke ali lahke. — Kadar poleti solnce pripeka, čutimo, da je vroče. Ako po zimi v peč kurimo, čutimo, da je v stanici gorko. Poletne večera in jutra so hladne. Kadar veter vleče, ga čutimo. Po zimi čutimo mraz. Včasih človeka bolé zobje, vrat, persi, trebuh, križ, roke, noge i. t. d. Vse to moramo voljno terpeti. — Človek je najpred dete, potlej deček (fant); potem mladeneč, mlad mož; dalje mož, potem starček. Ravno tako je tudi pri ženskem spolu: deklica, deklíč; deklè, žena; stara žena, babica.

Kaj se vse s človekom godi.

Človek se rodi; ga kerstijo, péstujejo, várujejo, mu jesti dajejo, ga zrejajo, učé; on zraste, dela, skerbi, presoja, prevdarja, služi, dosluži; je bolan, se ozdravi; je vesel, žalosten, se potolaži; je star, se za smert pripravlja in — umerje. Njegovi žalujejo po njem, ga spremijo na pokopališče, in ga pokopljejo. Telo zgnjije, in postane perst in prah. Duša pa gre tje, kamor si je zaslužila. —

Nekaj iz sadjoreje.

Mladí in stari les — razni popki.

Blagor učencem, kateri imajo učenika, ki je vnet za njih časno in večno srečo. Tak učenik bistri um in ogreva serce sebi izročene mladine za vse, kar ji more k večni sreči kaj pripomoči. Ali dober učenik naj si prizadeva, da bo svoje otroke tudi takih reči naučil, ktere jim pomagajo, da si ložej vsakdanjega kruha prislužijo, ter jim k časni sreči pomagajo. Kadar bodo naše kmečke šole popolnoma na slovenski podlagi stale in se na resnične potrebe ljudstva bolj ozirale, kakor do zdaj, — se bo učiteljem gotovo še mnogo reči priporočevalo, da jih bodo svojim učencem razlagali in z njimi njih prihodnje življenje lajšali. Dozdaj je naša visoka vlada posebno dve reči priporočevala, da naj ji širijo med ljudstvom, namreč čbelarstvo in sadjorejo. Ako bode vredništvu po volji, bom véasih v „učiteljskem Tovaršu“ o sadjoreji kaj pisal.*) Pisati pa mislim

*) Vas prav lepo prosimo, slavni sadjorejec!

tako, da bojo moji spisi podučljivi za učitelja, in jih bo tudi lahko rabil, če bo hotel v šoli svojim učencem iz sadjoreje kaj razlagati.

Učitelj. Jožek! Kaj ti po zimi posebno rad ješ?

J. Jabelka.

U. Kje pa rastejo jabelka?

J. Na jablanih.

U. Kje pa raste drugo sadje, postavim; češnjje, hruske, češplje?

J. Na češnjah, hruškah in češpljah.

U. Jožek! tukaj so štiri veje. Povej mi iz kakšnih dreves so.

— Zdaj jih otroci na tanko ogledujejo in razločujejo . . . .

U. Janez! poglej ti to le vejico prav na tanko, in povej mi, kaj vidiš okoli njene kože? . . . Vidiš tukaj pa spet tukaj i. t. d.

J. Nekakšne obročke ali kolenca vidim.

U. Kaj nek pomenijo ti obročki?

J. Ne vem.

U. Poslušajte, otroci, ti obročki so letnice, ktere nam kažejo, koliko je kakošno drevo ali kakošna veja v enem letu zrastle. Kolikor je lesa med dvema obročkoma, toliko je v enem letu zrastle.

U. Peter! povej mi, koliko je ta le vejica lansko leto zrastle?

P. Kolikor je od verha do prvega obročka.

U. Koliko je pa prednje leto zrastle?

P. Kolikor je od prvega obročka do drugega.

U. Štej tedaj les med obročki in povej, koliko je ta versiček star? — Otroci presojujejo starost pokazanih vej in versičev . . . .

U. Glejte, otroci, kolikor je te le vejice lani zrastle, pravimo, da je mladi les, kolikor je je pa zrastle prednje leta, se imenuje stari les.

U. France! koliko je na tem versiču mladega lesa?

F. Kolikor ga je od verha do prvega obročka.

U. Kako pa pravimo vsemu drugemu lesu?

F. Stari les mu pravimo.

U. Kako se ločita mladi in stari les?

F. Mladi les ima bolj gladko in svetlo kožo, kakor stari.

U. Štefan! kaj vidiš še na mladem lesu?

Št. Nekakšne bunčice vidim.

U. Ali na starem lesu niso tudi take bunčice?

Št. Tudi so.

U. Takim bunčicam pravimo popki ali bersti. — Mihec! prav

na tanko poglej popke na mladem lesu, in mi povej, ali so vsi enaki?

M. Niso vsi enaki.

U. Kakošni so tisti, ki so bolj proti koncu mladega lesa?

M. Ti so precej debeli in podolgasti.

U. Kaj misliš, Mihec, kaj bo spomladi iz takih popkov pognalo?

M. Ne vem.

U. Iz takih precej debelih in podolgastih popkov na mladem lesu bojo pognale spomladi mladike, in zato jim pravimo mladični popki.

U. Lovrenc! kakošni so pa le ti popki, kateri so na mladem lesu blizo obročka?

L. Le ti so bolj drobni in kratki.

U. Kaj bo pa iz tih spomladi pognalo?

L. Morebiti listje.

U. Pravo si zadel.

U. Kako bomo pa takim popkom rekli?

L. Listni popki.

U. Nace! kaj pa vidiš na starem lesu?

N. Vsake sorte kremplje.

U. Je li so vsi ti kremplji enako veliki?

N. Niso.

U. Kakošni so nekteri?

N. Nekteri so precej dolgi, nekteri pa še komaj iz kože gledajo.

U. Ali so na takih krempljih tudi popki?

N. Tudi so.

U. Juri! poglej, ali so vsi popki na starem lesu enaki?

J. Niso vsi enaki.

U. Kakošni so nekteri?

J. Nekteri so precej debeli in okrogli, drugi so pa bolj drobni in špičasti.

U. Kaj misliš, kaj bo pognalo spomladi iz debelih in okroglih popkov?

J. Oče so djali, da cvetje.

U. Kako se bo tedaj takim debelim popkom reklo?

J. Cvetni popki.

U. Kaj bo pa izrastlo iz drobnih in špičastih popkov, ki so na starem lesu?

J. Morebiti mladike.

U. To ne. — Tomaž! kaj pa ti misliš, da bo izrastlo?

- T. Listje.
- U. Pravo si povedal. — Jakob! koliko sort so tedaj popki?
- J. Trojne sorte.
- U. Kakošni?
- J. Mladični, listni in cvetni.
- U. Kje se dobijo mladični popki?
- J. Na mladem lesu.
- U. Kje pa listni?
- J. Na mladem in starem lesu.
- U. Kje pa cvetni?
- J. Na starem lesu.
- U. Anton! poglej to le češpljevo vejico na mladem lesu, in povej mi, kaj vidiš pri nekterih popkih?
- A. Tukaj vidim tri popke vstric.
- U. Kakošin je srednji popek?
- A. Precej debel je in podolgast.
- U. Kaj bo tedaj iz njega pognalo?
- A. Mladika.
- U. Kaj pa iz stranskih dveh, ker sta lepo okrogla?
- A. Cvetje.
- U. Ali se tedaj cvetni popki nahajajo le na starem lesu?
- A. Pri češpljah se dobe tudi na mladem lesu.
- U. Otroci! kdaj pa drevje popke za drugo leto požene?
- Nihče ne odgovori.
- U. Otroci! zamerkajte si dobro, da o Kresu prednjega leta.

Lovre Pintar.

Opominek za orglavca.

Red za cerkvene pesmi v tem mescu. Za svečnico ali za praznik darovanja Gospodovega: Pri darovanji: „Štirideset dan od poroda,“ — „Vse čistosti, Marija, cvet“ (glej Potočnikove sv. pesmi.) — Med tem, ko se blagoslovljene sveče dele, se poje predpev: „Lumen ad revelationem“ i. t. d., med procesijo: „Adorna — Responsum accepit“ i. t. d., — ko procesija nazaj gre, se poje odpev: „Obtulerunt“ i. t. d. (glej v cerkvenih mašnih bukvalh ta praznik.)

Za 2. predpepelnično nedeljo (Sexagesima): Pri darovanji: od matere božje ali od sv. Blaža (glej Potočnikove sv. pesmi.)

Za 3. predpepelnično nedeljo (Quinquagesima): Pri daro-